

प्राचीन

प्राचीन साहित्य मंदिर, सुरत

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

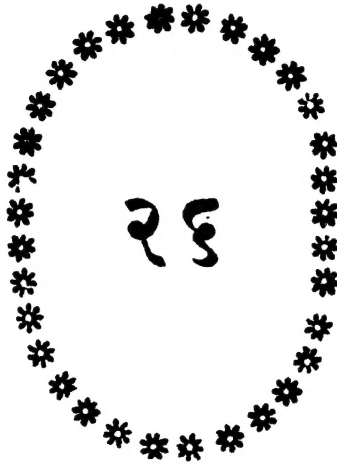
અનુક્રમાંક ૧૪૪૩૪ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ગાદીડાનું ૨૧૪

વિષય ૬ : ૩

સુરતમાં ૧૦ જાન્યુઆરી ૧૯૮૫
 હિત્ય મંદિર તરફથી નવર-
 લાલ વીમાવાળાએ પ્રગટ કરીઃ
 સંવત ૧૯૮૫ આવૃત્તિ પહેલી
 કિંમત આનો એક

૧૨૪૩૪

શેખી કરનાર પ્રાણીની કેવી
 વહે થાય છે તેની આરમુછ
 ને બોધક વાત બાળકોને
 ગમશે એવી આશા છે. એનું
 મૂળ બંગાળીમાંથી પ્રાપ્ત થયું
 છે. ફેરફાર ધણો કર્યો છે.

ગાથાવાનું રાજ!

(૧)

(જગુની વાત)

ભાણાકાકા પાછલી શેરીમાં રહે.

ભાણાકાકા બહુ ભલા. હું જ્યારે જઈ ત્યારે
જાંબુ ખાવા આપે. એમના વાડામાં જાંબુડી હતી.
જાંબુ તો એવાં સરસ થાય !

ભાણાકાકા કુંભાર હતા. તેમને ત્યાં કોડીયા,
ને જોળી, ને માટલાંના ઢગલા પડ્યાજ હોય.
કાચા પણ હોય ને પકવેલા પણ હોય. કાકા ભટ્ટી
વાડામાંજ કરે ને તેમાં બધું પકવે. ઈંટ તો ભાણા-
કાકાની બહુજ વખણાય.

અમને ત્યાં ત્રણ ચાર ગધેડાં. ધરાકને ઘેર ઇંટ લઈ જવી હોય તો ગધેડાં કામ લાગે. ગામ બહારથી માટી લાવવી હોય તોય ગધેડાં તૈયાર. બિચારાં કામ બહુ કરે. ને ખાવામાં તો થોડું ધણું જે મળે તેનાથી ચલાવી લે.

તોયે કામ પૂરુંજ ન થાય ! ભાણાકાકાનો વેપાર જખરોને ! ધરનાં બધાં માણસ કોડીયા ને ઇંટ ને માટલા બનાવ્યાંજ કરે.

એક દહાડો મેં કહ્યું: ભાણાકાકા, ભઈશાખ ! તમે તો બહુ કામ કરાવો છો ! કોઈ દહાડો તો આ ગધેડાને આરામ આપો. અમને રવિવારની છૂટી મળે છે તો અનેય કોઈ દિવસ તો પગ વાળીને બેસવા દો.

ભાણાકાકા કહે: તું તો ગાંડો છે ગાંડો ! વળી ગધેડાને આરામ કેવો, ને વાત શી ? એ તો ગધેડાં તે ગધેડાં, ડીફણાં ખાય ને કામ કરે ! એ તો વૈતરૂંજ કર્યાં કરવાના !

ના ભઈશાખ !—હું બોલ્યો, તમે તો બહુજ

કામ કરાવ્યાં કરો છો. આ નવું બચ્ચું તમારે ત્યાં
આવ્યું છે તે મને આપો. હું એને મારે ત્યાં રા-
ખીશ, ખવડાવીશ પીવડાવીશ ને પાછું મોકલીશ.
કામ નહિ કરાવું. મારે એ દહાડા મારે ત્યાં મોકલો.

ભાણાકાકા તો હસી પડ્યા: અરે, વળી એવો ક્યાંથી શોખ તને થયો ? અલી દિવાળી, સાંભળે છ કે ! આ પેલા ગંગલાને આ જગુશેઠને ઘેર મૂકી આવ.

ભાણાકાકાએ બધા ગધેડાંના નામ પાડેલાં હતાં. મેં માંગ્યું તે બચ્ચાંનું નામ ગંગારામ પાડેલું હતું. દિવાળી તે ભાણાકાકાની મોટી દિકરી હતી.

(૨)

ગંગારામ તો મારે ત્યાં આવ્યો. પછી હું ને પડોશનો ઠાકોર ને જમના કાકીનો ગોરધન ને બધા સૌ તેની સાથે રમવા મંડ્યા. તેને મણકાની કંઠી પહેરાવી. તેના પગ લાલ શાહીથી રંગ્યા ને બહુ બહુ મઝા કરી.

સાંજે ફરવા ગયા તે ગંગારામને લઈ ગયા. નહીકિનારે જઈને બેઠા. ઠાકોર, ગોરધન ચંપી ને હું છાપાલાવ ખૂબ રમ્યાં. હું તો રમી રમીને થાકી ગયો એટલે થાક ખાવાને ઝાડ તળે બેઠો—જરા આડો પડ્યો. મેં કહ્યું: તમે તમારે રમો.

ગંગારામ થોડે દૂર મણકાના શણગાર સાથે ફરતો હતો.

થોડી વારે હું જોઈ છું તો ગંગારામ ધીમે ધીમે મારી પાસે આવ્યો. ઢહેલતો ઢહેલતો આવ્યો, ને ચારે પગ વાળીને મારી સામે બેઠો. એણે તે બેસીને રડવા માંડ્યું, ને કુસકા ખાવા લાગ્યો. એની આંખમાંથી દડદડ આંસુ પડવા લાગ્યાં. મને એની દયા આવી. બિચારો દુખિયારો રડે છે ! એને કેટલું બધું કામ કરવું પડતું હશે !

મેં એના આંસુ લૂછ્યાં. ને કહ્યું : છાનો રહે ગંગારામ ! છાનો રહે. રડ મા ! હોય. હું બાણકાકાને કહીશ. તે તારી પાસે બહુ કામ નહિ કરાવે.

એટલે તો ગંગારામે પોતે આંસુ લૂછી નાંખ્યાં ને ધીમે ધીમે કટકે કટકે બોલવા માંડ્યું : શું કહું, જગુ શેઠ ! એ કામનું કંઈ મને દુઃખ નથી ! મને તો મારી તાબેદારીનું દુઃખ છે. અમે ગધેડાંની જાત, સૌથી ઉત્તમ જનાવર—

હું અજાયબીથી બોલી ઉઠ્યો : ઉત્તમ જનાવર

વર !—!

હા, જગુ શેઠ ! તમને નવાઈ લાગશે. પણ
સૌ પ્રાણીના રાજ અમે ગધેડાજ !

એ તો વળી આજેજ સાંભળ્યું !—મેં નવા-
બધી કહ્યું.

ત્યારે તમને અમારી વાત ખબર નથી ?!—
ગંગારામ બોલ્યો.

ના ભાઈ. શી વાત છે ? મને તો તું રડે છે
તે નથી સમજતું !—

ઓહો ! લ્યો ત્યારે હું તમને બધી વાત કહું.
એટલે માફ રડવું પણ સમજશે ને વળી બધી
ખબર પણ પડશે.

(૩)

(ગંગારામની વાત)

જગુશેઠ ! અમે ગધેડા તે કોણ ? અમારી દશા
આજે દયામણી છે. દુઃખ ભરેલી છે. પણ મૂળે
તો સૌ જનવરોના રાજ અમે. તે વખતે હવે તો
જંતો રહેા.

સૌ તે વેળા અમને માન આપે. અમારા હુકમ માને. અમને રાજ ગણે. પશુરાજ કહીને જ બોલાવે.

આજકાલ પેલા જંગલી સિંહને સૌ રાજ કહે છે. જમાનો બધો બદલાઈ ગયો અને ઉંલટ પાલટ થઈ ગયો. અમારી જહોજલાલી સૌ વીસરી ગયાં. કોઈ તે જાણવાની દરકાર કરતું નથી, મરજી પણ દેખાડતું નથી. જગુશેઠ, તમારો હું શું પાડ માનું ?

આજનો કમનસીબ ગધેડો તે તે વેળાનો નસીબદાર પશુરાજ. આજે તો માણસ ને જનવર બધાં સાથે સાથે રહે છે. તે વેળા એવું નહોતું. તે વેળા માણસને દૂરદૂરથી જોઈ અમે પશુઓ ધારતા કે આ પણ આપણા જેવો કોઈક જીવ છે. અમને તેની પિછાન નહિ, તેને અમારી નહિ. દૂર દૂરથી એક બીજને જોઈએ તેટલું જ.

તે વેળા અમારા સૌથી પહેલા વડવાને સૌ પશુએ રાજ કરીને સ્થાપેલો. તેના ચહેરા સાથે

જેનો ચહેરો મળતો આવે તેને ભારી માન મળે.
સૌથી વધારે જ્ઞાન કે ડહાપણ બેઠાએ તો એનામાં-
જ. કોઈ બાબતમાં કંઈ વાંધો ઉઠે તો એ નિકાલ
કરે. કંઈ સમજ ન પડે તો એ ઉકેલ કરે, ખુલાસો
આપે. ને એને કંઈ ન સમજતું હોય તો બસ,
ખલાસ. કોઈ પછી એ વાતજ આગળ ન ચલાવે.
ચલાવ્યાથી વળે પણ શું?

(૪)

પણ એક વાર સૌ બેઠા હતા. રાજાજીનો દર-
બારજ ભરાયો હતો સમજીને. એક મોટા ખડક
પર રાજાજી—અમારા મૂળ વડવો—ખિરાજેલા.
નીચે આસપાસ વાઘ ને સિંહ ને વાંદરો, બકર,
ખિલાડી, શિયાળ, લોકડી, ઘોડો, ખચ્ચર, રીંછ,
ઉંટ, કાચબો, સૌ અદ્વચી બેઠાં હતાં. તેઓ સૌ
રાજાજીનો દરજીને જાળવીને બેઠેલા. ધીમે સાદે
બોલે. લખી લખીને સલામ કરે. ને ધીમે ધીમે
વાતો કરે. ત્યાં શેષનાગની વાત નીકળી. શેષનાગ
કોણ તે તો જગુરોઠ જણો છો ને?

હા, હા,—મેં કહ્યું: પેલો પૃથ્વીને ઉંચકી રહેલો
કહેવાય છે તે ને?

હા, તેજ. વાત વાતમાં કોઈ બોલ્યું: ભાઈ,
એ નાગ જખરો તો ખરો. આવી મોટી ધરતી
માથે શી રીતે ઉંચકતો હશે?

પણ રાજાજી,—અમારો વડવોસ્તો—એકદમ
ખાંખારીને બોલ્યા: હાં, હાં! એમાં શું નવાઈ

પામ્યા ? એ શેષનાગને હું પણ ઓળખું છું. પણ ફેણ પર ધરતી રાખવી તેમાં મોટી ધાડ શી મારવી ? મનની દૃઢ ઈચ્છા હોય તો સૌ કંઈ થાય.

ધરોળી બિચારું નાનું શું પ્રાણી. તે ચું ચું કરતું બોલ્યું : હા, હા ! રાજાજી જેવા રાજાજી કહે એ વાતમાં તે શી મણા હોય ? નક્કી એમજ હશે.

રાજાજીના દરબારમાં સસલાજીનું માન તે વેળા ભારે. બંનેના ચહેરા મળતાને !

તે દહાડે તેનો એક પગ દુઃખતો હતો. કંઈક વાગ્યું તું. ચલાતું નહતું એટલે એક વાધની પીઠે ચઢી ભાઈ આવેલા. દરબારમાં હાજર તો રહેવુંજ પડેને !

રાજાજીની વાતમાં ધરોળીએ ટહુકો પૂર્યો. પણ સસલાજીનું મન ન માન્યું. તેણે ડોકું ધૂણાવ્યું ને બોલ્યો : એ વાત કંઈ ભાઈ આપણે ગળે ઉતરતી નથી. આવી મોટી ધરતી કંઈ મનના જોરથી

ન ઉંચકાય. શરીરની મજબૂતી પણ જોઈએસ્તો.

એકદમ રાજાજી ઘોઘરે ઘાંટે ઘોલી ઉઠ્યા: અરે, તું શું સમજે ! હું કહું તે માનો. મનનુંજ જોર, બાબા, મનનુંજ જોર ! અરે, હું જો ઇચ્છા કરું તો એકાદો પહાડ તો કશી મહેનત વગર હું પણ માથે ઉંચકી આપું !

પશુમંડળીમાં એકદમ સૌ જાણે અનન્ય થતા દેખાયા. ઉંટની લાંબી ડોક એકદમ સજવળ થતી દેખાઈ, સિંહની યાજ થરથર ધ્રુજવા લાગી, કાચબાએ પોતાનું શરીર એકદમ સમેટી લીધું ! કેટલાક તો ગભરાયા ! સસલો રાજાજીની સામે આમ બોલ્યો એટલે હવે થશે શું ? સૌ ફિકરમાં પડ્યા !

(૫)

આ જોઈ રાજાજીના હરખનો પાર ન મળે તેમજો ખોંખારો કરી ડોકું ધુણાવ્યું, ને બોલ્યા: ને નહિ માનતા હોય તે આવો મારી સાથે ! હું તમારી ખાતરી કરી આપું ! એક પહાડ તો આમ

રમતાં રમતાં ઉંચકું ! બાકી જે ખરાખર મનસુખો કરૂં તો ધરતી કે ધરતાના શા ભાર છે જે ?

થોડુંય કંઈ સાહસ કરે એવા તે વેળા સસલો ચામાચોળુ ને ખિસકોલી ગણાતાં ! તે ત્રણતો ચડપ લક્ષ્મીને ઉઠ્યાં ને બોલ્યાં : ચાલો રાજાજી ! એ પણ જોઈ નાંખીએ !

રાજાજી આગળ થયા. પાછળ પેલા ત્રણ ચાર હિંમતખાજ... તેની પાછળ વાઘ, સિંહ, શિયાળ વગેરે. એમનાં શરીર તો ધાકે ધાકે થરથર ધ્રુજે.

થોડે દૂર ગયા, એટલે એકાદ નાનકડો ડુંગર દેખાયો. સૌ ત્યાં થોભ્યા. પછી રાજાજી બોલ્યાં : વાઝ, હું ઉંચકનારો તો ખરો. પણ મારે માથે એ મૂકશે કોણ ? મારાથી જાતે તો કંઈ મૂકાવાનો છે જે ?

હા ભાઈ !—સૌ બોલ્યાં : એ પણ મોટી મુશ્કેલી ! કોઈક તો એને ઉંચકીને રાજાજીને માથે મૂકે એવો જોઈએ ને ? બધા બોળાબોળ કરવા આમતેમ દોડ્યા.

બધામાં આગેવાન તો આપણા સસલાભાઈ ને ખિસકોલીબાઈ ! આ વાતમાં પણ તેમણેજ શિકાર માર્યો. ખોળતાં ખોળતાં એક જગાએ આવી પહોંચ્યા ને જુએ છે તો કોદાળી ને પાવડા લઈ કંટલાક માણસ માટી ખોદતા હતા ! ખિસકોલી બોલી : ચાલો ભાઈ ચાલો ! આ લોકો આપણો તોડ કાઢી આપશે. પહાડ માથે મૂકી શકશે.

પણ સસલાનું મન ના માન્યું. ડોકું ધૂણાવી તે કહે : નારે ભાઈ ! આપણું તો દિલ નથી થતું ! માણસ તો ભાઈ બહુ લુચ્ચું પ્રાણી ! જે લાગમાં આવે તેને મારી નાંખે ! મેં તો દુનિયાની બહુ લીલી સૂકી જોઈ છે ! હવે મારે અનુભવમાં શું બાકી છે ? માણસનો વિશ્વાસ કેમ કરવો ?

ખિસકોલી કહે : ના, ના સસલાભાઈ ! એમ શું બોલો છો ? માણસ કંઈએવો એટલો બધો ધાતકી નથી. દ્યોને, હુંજ આ ચાલી એની પાસે.

ખિસકોલીબાઈ તો દોડ્યાં. વાત કરી. સાંબળતાંજ સૌ માણસ ટોળે મળ્યા ને વિચાર કરવા લાગ્યા.

ખૂબ મસલત ચાલી. થોડી વારે મુખી બોલ્યોઃ
હા ભાઈ, કબુલ છે. પહાડ માથે મેલી આપીશું.

પછી તો કોદાળી પાવડા, ટોપલા લઈ બધું
સરઘસં ગયું પેલા પહાડની પાસે.

પહાડ પાસે ઉભા. ઉભા ગર્દભરાજ—ગધેડા
મહારાજ બહાદુરીભેર પ્રોતાના ડાબા પગનો ખ-
રીઓ ઠકાઠક પથર પર થોડી રહ્યા હતા. નજી
કહેતા હતાઃ લાવોને, ક્યાં છે તમારો માથે મુક-
નારો ! લાવોને, હવે કેમ ઢીલમાં પડ્યા છો?!

એટલામાં તો માણસો આવી પહોંચ્યા ને ફટા-
ફટ પહાડમાંથી પથરા ખોદી ટોપલા વડે રાજાજની
ખીઠ પર નાંખવા મંડ્યા ! પથરા, માટી કાઢવ બધું
નાંખવા લાગ્યા ! ગધેડાજી તો તેમાં અડધા પોણા
ડૂબીજ ગયા ! બીજા પ્રાણીઓ બહીકે ધાકે ખૂબ
દૂર જઈને ઉભા રહ્યા.

ત્યાં તો પથરા ને માટીનો નજી ગધેડાજી પર
વરસાદ જ વરસે છે ! છેવટે ગધેડાજીનું એકલું
ડોકું—માથુંજ બહાર દેખાય છે ! તે ચીસો પાડે

છે: બસ, બસ ! હવે નહિ, હવે નહિ ! પણ તેનું સાંભળે કોણ ? ટોપલા પર ટોપલા ઠલવાતાજ ચાલ્યા !

એટલે રાજાજી બોલ્યા: અરે, બસ ! અરે, બસ ! આ તો તમે એકને બદલે ત્રણ પહાડ મારા પર લાદી દીધા ! બસ રે બસ !

પણ સાંભળેજ કોણ ? ટોપલા પર ટોપલા ઠલવાયજ છેને ! એટલે તો રાજાજી બોલ્યા: અરે લુચ્ચા બેપગા ! અરે દગાબાજ માણસ ! પાપીયા, હરામી ! સેતાન !—.....

માણસ તો સાંભળેજ શું ?

પછી તો તે કાલાવાલા કરે: અરે બાઈ માણસ ! અરે પરમેસરના દીકરા ! બાઈ, હવે તો બસ કર !

પણ કંઈ વળેજ નહિ ! પછી તો ફક્ત એના બે હોઠજ દેખાય ! સાસ બંધ થઈ ગયો, આંખે અંધાપો આવ્યો, ગળામાંથી અવાજ જ ન નીકળેને !

તોયે જેમતેમ હોઠ હલાવી રાજાજી ગળગળે

સાદે બોલ્યા: ઓ ભઈલારે ! મને મારી શીદને નાંખે છે ? હું તો ગરીબડો છું, હું તો ગધેડો છું, તારો જીંદગીભર ગુલામ રહીશ. તું કહેશે તે કરીશ, જેટલાં ડીકણાં મારશે તેટલા ખમીશ, જેટલા મહેણાં મારશે તેટલા સાંભળીશ ! એક હરફે નહિ બોલું. મને છોડ, છોડ ! જા ભાઈ ! મારે રાજ નથી થવું. મારે ગર્દભરાજ નથી રહેવું ! હું તો ગધેડો, સાદો ગધેડો જ રહીશ !

ત્યારે કેથું માણસનું દિલ પીગળ્યું ! તેણે ગધેડાને બે કાન પકડી ‘હેઘસો, હેઘસો’ કરીને પેલા માટી પત્થરના ડુંગરમાંથી કાને કાનેજ ખેંચીને બહાર કાઢ્યો ! એ ખેંચાખેંચમાંજ કાન પણ ખૂબ લાંબા થઈ ગયા !

ને બીજાંઓ તો ક્યાંનાં ક્યાં નાસી ગયાં ! જસુશેઠ ! તમને શી વાત કહું ! બધા સુખમાં ભાગીયા હતા ! દુઃખમાં ભાગી ગયાં ! પેલો સસલો તો બોલ્યો: જોઈને આ માણસ જાત ! કેવું પોતાનું કામ કાઢી લીધું !

(૬)

પશુરાજ તે દિવસથી ઉલટપાલટ થઈ ગયું !
અમારા—ગધેડાઓની ગાદીનો તે દહાડાથી અંત
આવ્યો !

જગુશેઠ ! અમારા વડવાઓની કીર્તિ આવી
છે. તે પર એક વાર પાણી ફરી વળ્યાં ! ને આજે
તેથી રોજ અમારે ડીકણાં ખાવા પડે છે ! ગુલા-
મીનો પટો એક વાર લખી આવ્યો તે પાણ્યાંજ
કરવો પડે છે ને માટી ઇંટ ને પથરા ઉંચક્યાંજ
કરવા પડે છે ! હાય રે !

ગંગારામની આંખમાંથી તો ડબ્બડબ્બ આંસુ
પડે. હું બોલ્યોઃ રડ ના, ગંગારામ રડે શું વળશે !
આવ આવ ! કહેતો હું એના આંસુ લૂછવા એની
પાસે જવા ગયો ત્યાં તો ઓહ—હું તો ચમકીને
ઉઠ્યો ! બાપ રે ! ઓહો ! ગંગારામ તો પેલો....
ખુણે દૂર ચરે છે !

ઓત્તારી ! ત્યારે આ તો બધું સપનુંજ હતું કે ?
પણ સપનું કેવું મજનું ! વાત ખરી હશે કે ?

ચાલો, ઘેર જઈ બાણાકાકાને પૂછી જોઈ !

પછી તો હું ને ગોરબન ને ચંપી ને ઠાકોર
સૌ ઘેર ગયાં. બીજે દહાડે હું ગંગારામને
પાછો મૂકવા ગયો. તે વેળા મેં તો બાણાકાકા-
ને બધી વાત કરી. તે સાંભળી બાણાકાકા ને
દિવાળી કંઈ હસે તો હસે !
અમે સૌ બહુ-
જ હસ્યાં ને
ગમ્મત કરી.
જમની કાકીને
પણ ઘણી મઝા

પડી. ને બા-
ણાકાકા તો
કહે: જોયું ને
જગુશેઠ ! આ
ગધેડાને ડી-
ફણાં શા સારૂ
પડે છે તે !

સમાપ્ત.

મોતીના દાણા

(પ્રથમ)

૬

(૧૭ મું)

એક ચિત્ર

પોપટ મરી ગયો, બિખો બિખારી, મધિનો કનુ,
લીલુ ને નીલુ વગેરે અનેક રમુળ ઘરગથુ વાતો.
ખાળકોનાં રમકડાંઓની ને ચાલાકીની ગમ્મત ભરેલી
કથાઓ. મોટા હરફ. પુષ્કળ ચિત્રો કિં. ૦-૫-૦

ખીરબલનો બન્ધુ

(પુણ્ય)

નું

(ત્રીજું)

એક ચિત્ર

અકબર ને ખીરબલની આવે છે તેવી ઘણીજ રસભરી, તદ્દન નવી અને વિવિધ વિષયની, ચાલાકી અને હાજરજવાબીપણાની વાર્તાઓ. દરેક પત્રકારે આ વાર્તાઓનાં વખાણ કર્યાં છે કિંમત માત્ર આઠ આના.

બાલોઘાનમાલાના કાયમી

ગ્રાહક બનેા

પણી બાળુએથી આ માળાના કાયમી ગ્રાહક બનવા માટે પૂછપરછ આવ્યા કરે છે. તેથી એવો નિયમ કર્યો છે કે જે કોઇ ભાઇ યા બહેન શ. ૪ અમારે ત્યાં અનામત મૂકશે તેને અનામત મળ્યાની તારીખ પછી બહાર પડતાં પુસ્તકો નિયમિત રીતે મળશે. અનામત મૂકવાનો લાભ એ છે કે પુસ્તકોનું ટપાલ ખર્ચ સંસ્થા ભોગવશે અને ગ્રાહકને છાપેલી કિંમતે ધર બેઠાં ચોપડી મળશે. આ રીતે મૂકેલી રકમનો બરાબર હિસાબ રખાશે અને રકમ પૂરી થતાં ગ્રાહકને ખબર આપી વધુ નાણાં મંઝાવી લેવાશે. આમાં કોઇ જાતની કાપલ શી કે કશું નથી. છેક ઝોણી કિંમતની ચોપડીઓ હશે તો બે બે ત્રણ ત્રણ સાથે મોકલાવી દેવાશે. વરસના ગાળામાં શ. ચારથી વધુ લાગત ગ્રાહકને આવશે નહિ પણ ચોપડીઓ અમુક આંતરે બહાર પડેજ, એવો કઇ નિયમ નથી. અનામત મળ્યા પહેલાંના પુસ્તકો ગ્રાહકને જોઇશે, તો પૂરી કિંમતે અપાશે. પણ બધાં સાથે લેશે તો તળતર કાપવામાં આવશે. આજેજ મનીઝોડર કરો.

બાળસાહિત્યના ગાડીવ દ્રુત

૧	ટાસ્ટોયની પ્રજા વાંત	૦-૫-૦
૨	બાકુલ	૦-૧-૦
૩	બીરબલનો બન્ધુ	૦-૮-૦
૪	નરબરબ (ટાસ્ટોયા)	૦-૮-૦
૫	નીલમ	૫-૬-૦
૬	બાળ ગાંધી કુલકાંધ	૦-૬-૦
૭	બાળવિહાર (૧)	૦-૧૨-૦
૮	અર્ચ બેગરંગ	૦-૨-૦
૯	વાયોનું નવલ	૦-૬-૦
૧૦	બાકુલ હાર	૦-૬-૦
૧૧	બરડી પુરી	૦-૬-૦
૧૨	શાંતિકુમારી	૦-૬-૦
૧૩	તોફાની ટીપુડા	૦-૬-૦
૧૪	કચ્છના	૦-૬-૦
૧૫	ધૂપસળા	૦-૬-૦
૧૬	બાળવિહાર (૨)	૦-૬-૦
૧૭	મોતીના દાણા	૦-૫-૦
૧૮	એક હતો કનરો—	૦-૬-૦
૧૯	કેરીનાં સળયાં	૦-૬-૦
૨૦	નવનીત	૦-૩-૦
૨૧	મેઘધનુષ	૦-૬-૦
૨૨	મિયાલો	૦-૬-૦
૨૩	હાથી પગથમ આલો	૦-૧-૦
૨૪	બાળ કાચરી	૦-૩-૦
૨૫	ચાપળાની સગુરુડા	૦-૬-૦
૨૬	ગર્મડાનું રાજ	૦-૧-૦
૨૭	રમકડાંની દુકાન	૦-૧-૦
૨૮	બાકુલ જમણુ	૦-૧-૦

ગાંધી સેન્ટર ૨. ખ. ૧-૧-૦

